

**С**ЬОГОДНІ функції та зміст діяльності публічних бібліотек України суттєво розширюються, і вони стають більш важливими для суспільства: зростає популярність цих закладів серед жителів регіонів, їхніми послугами й можливостями активніше користуються владні органи.

Коли в умовах соціально-економічних перетворень у 90-х роках різко скоротилося бюджетне фінансування, перед Херсонською ОУНБ ім. О. Гончара дуже гостро постала проблема виживання. Колектив бібліотеки бачив можливість виходу з цієї ситуації у тому, щоб довести владним органам і місцевій громаді свою необхідність. Тоді й з'явилася ідея створення відділу інформування органів влади.

Його роботу було націлено на забезпечення довготермінової взаємодії владних структур і бібліотеки. Інформування адміністрації області і мерії міста здійснювалося шляхом аналітико-систематичної обробки документів з конкретних актуальних проблем. Але через декілька років стало зрозумілим, що однією з обов'язкових ознак демократичного суспільства є відкритість інформації стосовно діяльності органів влади та їхній зворотний зв'язок з населенням через бібліотеку. Тому ОУНБ ім. О. Гончара взяла на себе функцію посередника між владою і жителями. У 1998 році відділ інформування органів влади було реорганізовано у відділ ділової інформації. 2001 року цей підрозділ, згідно з розпорядженням голови Херсонської обласної адміністрації № 1121 від 12.11.01 "Про створення центрів регіональної інформації на базі публічних бібліотек області", перетворено на регіональний інформаційний центр (РІЦ) для кумуляції інформаційних ресурсів регіону і створення регіонального інформаційного порталу. Відповідно було затверджено і "Положення про регіональний інформаційний центр".

Потенціал РІЦ вже зараз повною мірою відповідає попиту споживачів, основними цільовими групами серед яких визначено:

- користувачів бібліотеки;
- постачальників інформації;
- місцеві органи влади;
- бізнес-структури.

Інформаційна діяльність бібліотеки перейшла на нову основу.

На практиці розвиток взаємного партнерства відбувається шляхом укладання угод про співробітництво і договорів щодо інформаційного обслуговування. Вже у 2003 році бібліотека завдяки цій діяльності зробила 27 тис. грн., у 2004 році – 12 тис. грн. Угоди про співробітництво укладено з муніципальними органами влади, бізнес-структурами, банківськими закладами. В останні два роки входить у традицію відзна-

чення у бібліотеках днів державо-го службовця для працівників районних адміністрацій області, днів районів міста.

*Н. Коротун*

Аналітичне дослідження, проведене у 2003 році міською громадською організацією "Розвиток", показало, що актуальними є два види зв'язку і взаємовпливу між органами місцевого самоврядування м. Херсона і громадськістю. Прямий зв'язок передбачає ефективне забезпечення інформаційно-комунікативної, організаційно-соціальної, просвітницької функцій, а зворотний – функції аналітичну, діалогово-творчу і народовладдя. Вважаємо, що велику роль тут буде відігравати створення регіонального інформаційного порталу, через який бібліотека надаватиме кожному користувачеві інформацію про посадовців і діяльність облдержадміністрації, обласної ради, мерії міста, нормативно-правові документи. Наразі почалося формування бази даних "Херсонщина офіційна".

ОУНБ ім. О. Гончара має всі можливості для підтримання зворотного зв'язку "влада – громадськість", для чого розробляється спеціальна програма.

Головними критеріями якості послуг з надання у користування інформаційних ресурсів ми вважаємо:

- достовірність;
- оперативність;
- своєчасність;
- актуальність;
- повноту;
- структурованість;
- доступність.

Створення нової служби забезпечить такий рівень інформаційного сервісу, який відповідатиме потребам жителів регіону в новому інформаційному суспільстві. Працюючи в цьому напрямі, ми створили інформаційний кластер (вузол) Дніпровського району м. Херсона. Відповідно вже вийшло розпорядження голови Дніпровського райвиконкому "Про створення інформаційного кластеру Дніпровського району <...> спільно <...> з обласною універсальною науковою бібліотекою ім. О. Гончара". З іншими виконкомом існує домовленість щодо призначення відповідальних осіб для координації інформаційної діяльності.

Розвиток інноваційних функцій бібліотеки забезпечує збільшення обсягу накопичуваної інформації про регіон, покращує доступ до неї, розвиває партнерські стосунки між місцевими постачальниками інформації і регіональними користувачами.

Здійснення проекту зі створення регіонального інформаційного порталу кардинально змінює роль бібліотеки в суспільстві. Ми стаємо своєрідним інформаційним шлюзом між владою і громадою, що дає можливість пришвидшити реалізацію ідеї "електронного уряду".

З кожним роком збільшується зацікавлення споживачів регіональним інформаційним продуктом. Щоправда, такою є і загальнонаціональна тенденція.

Розширення інформаційної інфраструктури місцевого самоврядування, наближення її до населення, посилення можливостей зворотного зв'язку – ці функції ОУНБ ім. О. Гончара вже виконує. Але існує необхідність покращання її матеріально-технічної бази, зокрема придбання більш досконалих комп'ютерів.

Найбільш "вузькими місцями" у розвитку співробітництва органів влади і бібліотеки сьогодні є:

1) робота з місцевими депутатами різних рівнів. В їхніх приймальнях немає ні електронних баз даних, ні особистих звітів, ні інформації щодо діяльності влади, ні регіональних програм;

2) інформаційна підтримка некомерційних та громадських організацій;

3) розвиток медіарелейшнз – взаємного обміну інформацією між РІЦ і ЗМІ.

Зараз активно працюємо над тим, щоби ці проблеми вирішити. Продовжується розширення інфраструктури інформаційної взаємодії органів влади і громадськості. Конкретно це такі дії:

1) на базі бібліотеки створюються БД за напрямками соціального розвитку регіону та соціально значущої інформації;

2) розпочато роботу із залучення до інформаційної взаємодії сучасних телекомунікаційних засобів (Інтернет, електронна пошта);

3) розвивається міське веб-кільце (в рамках віртуального інформаційного кластеру) між бібліотекою і всіма структурами державної влади та органами самоврядування.

У 2005 році планується створення міжрайонних інформаційних кластерів з метою подальшого розвитку Херсонського регіонального порталу (базові райони: Скадовський, Генічеський, Цюрупінський, Каланчацький). Забезпечуються всі умови для дистанційного довідково-інформаційного обслуговування користувачів.

За останні роки бібліотека стала більш помітною для місцевої влади і привабливою для користувача. А це означає, що ми успішно реалізуємо свій потенціал і робимо все можливе, щоби херсонці і жителі області не відчували дефіциту інформації.

## ТРАДИЦІЙНИЙ ФОРУМ У МОСКВІ

## КОНФЕРЕНЦІЇ. СЕМІНАРИ. ЧИТАННЯ

### Т. Вилегжаніна

У

квітні 2005 року на запрошення Російської державної бібліотеки генеральний директор Національної парламентської бібліотеки України Т. Вилегжаніна, заступник генерального директора Національної бібліотеки України ім. В.І Вернадського А. Бровкін брали участь у роботі міжнародної конференції "Електронні бібліотеки Росії: доступ до інформації і розвиток соціокультурних комунікацій", що проходила у рамках традиційних Рум'янцевських читань, та у засіданні Ради директорів національних бібліотек держав СНД (м. Москва).

Учасниками конференції були також директори національних бібліотек з Казахстану, Грузії, Таджикистану, Азербайджану, Латвії, Російської Федерації.

Обговорювалися різноаспектні проблеми: розвиток соціокультурних комунікацій; електронні

фонди і електронні колекції; закон про авторське право і легітимність дій бібліотек щодо забезпечення конституційних прав громадян на доступ до інформації; організація доступу до електронної інформації тощо.

Конференція проходила у формі пленарного засідання та засідання секції (м. Дубна, Національний університет природи, суспільства, людини).

Під час конференції відбулася презентація проекту "TEL" (Європейської бібліотеки), учасниками якого є понад 10 національних бібліотек Європи (у т. ч. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

Радою директорів національних бібліотек країн – учасниць СНД розглядалися такі питання:

– видання збірника "Національні бібліотеки країн СНД";

– підтримка веб-сайту "СОНЕГОС";

– участь у підготовці журналу "Вісник Бібліотечної Асамблеї Євразії" (зокрема, було відзначено, що у часописі щорічно друкуються близько 10 статей бібліотечних фахівців України);

– міжбібліотечний абонемент, електронна доставка документів в країнах СНД;

– проект угоди про співробітництво.

Участь у такій представницькій нараді дала змогу зробити висновок, що бібліотечну спільноту на терені СНД хвилюють ті ж самі проблеми, що й в Україні. Наразі перед бібліотечними фахівцями стоїть широке коло актуальних питань, що потребують якнайшвидшого розв'язання.